

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Lemondott A nemzeti akaratnak joga revízió alá venni

trónról Károly volt trónörökös és a lemondás hogyan és milyen körülmények között történt meg négyben is. — ezt tárgyalta a kormány a röpirata, melynek tartalma a félhivatalosan is megjelent. Megjelent az ügy összes kulisszatitkaival együtt. Arról az ügyről közölt kulisszatitkát, amely hosszú időn keresztül fejlesztés terhe mellett noli me tangere olt a nyilvánosság részére. Sőt fokozottan az ma is. Hiszen ez a bizonyos ügy volt az a bizonyos ügy, amelyhez senki nem nyulhatott, amelyről senkinek nem lehetett véleménye, amelyet mindenkinek igyekezni kellett még az emlékezetéből is kitörölni. És látszólag úgy volt, hogy mindenki meg is feledkezett róla. Telt, mult az idő és az a bizonyos ügy aktualitást nyert egy bizonyos államférfiúnak bizonyos állítólagos akciója folytán. Ekkor a belügyi államtitkár a kormány megbízásából a sajtó útján tájékoztatta a nyilvánosságot az ügy bizonyos vonatkozásairól. A lapok drága pénzen tudósítók tartanak, hogy a fontos eseményekről lehetőleg azonnal azok megtörténte után beszámolhasanak olvasóiknak. A kormány tájékoztatója azonban elfelejtette értesíteni a vidéki cenzurhatóságokat, hogy nyilatkozatának közlése elé ne gördítsenek akadályokat, így tehát a nyilvánosság egy része, melynek a nyilatkozatot szintén szánták csak elkészen értesülhetett a kormány véleményéről egy bizonyos ügyvel kapcsolatban. Az ügy azután nyilvános hadbíróági tárgyaláson került színpadra. És a vádlott védekezése során előadta annak a bizonyos ügynek bizonyos vonatkozásait. És — csodák csodája! — a kormány, mely csak az imént még a legszigorban megtiltotta, akár írásban, akár élőszóval az a bizonyos ügy nyilvános diskusszió tárgyát képezhesse, maga lépett ki a porondra és röpiratok, valamint félhivatalosa útján világgá kürtölte annak a bizonyos ügynek olyan részleteit, melyeknek nyomtatás útján való pertraktálását eddig csak a sajtónak egy bizonyos, nem nagyra becsült részéről szoktuk meg. Mint egy ponyvaregény izgató fejezetei, úgy hat a félhivatalos jól tipografizált cikke. Arról nem szólunk, hogy a félhivatalosban való megjelenés után is a cenzura a közlést nekünk nem engedte meg, mert ezért hálásak vagyunk neki, szólunk azonban a kormány eljárásáról. Rendkívül furesának tartjuk ugyanis, hogy az a kormány teregeti ki annak a bizonyos ügynek bizonyos fázisait, amelynek rendelkezése folytán a dolgnak mindenki számára rég eltemetettnek kellett lennie. Nem foglalkozunk azzal a bizonyos ügyvel. Erről senkinek nem lehet véleménye. Csak a kormánynak. Ezt a véleményét kifejezésre is juttatta röpiratában. Arról a bizonyos ügyről tehát ninesen véleményünk. De a röpiratról igen. Véleményünk rövid és velős. Izléstelen volt.

bármilyen aktust, mondotta a Manoilescu-per tegnapi tárgyalásán Vaida-Voevod Sándor, aki a többi tanuval együtt nagyfontosságú kijelentéseket tett a bíróság előtt

Hétfő estére várható már ítélet a Manoilescu-perben

Bukarest, november 13.

A bukaresti cenzura által engedélyezett tudósítás a Manoilescu-per tegnapi folytatólagos tárgyalásáról a következő: Manoilescu Mihály vádlott tegnap délelőtt folytatta védekezését. Kifejtette, hogy a terhére rótt cselekmények nem képeznek büntetést.

Az ő koncepciója királypárti, mint Averescu politikájának hü követőjéé. Felolvasta ezután annak a cikknek a vázlatát, amelynek a Crai Nou című lapban kellett volna megjelennie.

Vladescu elnök ezután Carapancea katonai ügyész előterjesztésére zárt tárgyalást rendelt el. A zárt tárgyalás után Manoilescu folytatta védekezését és tagadába vette, hogy izgató propagandát üzött volna. Felolvasta a Politica című lap egyik regébi cikkét, amely kifejti, hogy Manoilescu védi a royalista felfogást. Ami az általa használt titkos írást illeti, kijelenti, hogy azt feleségével együtt állapította meg és használták akkor, amikor felesége külföldön tartózkodott.

Egy másik titkos írás kulesát Párisból küldték számára azzal a céllal, hogy ne legyen nagy a távlati költség. Hangoztatta ezután, hogy más politikusok is leveleztek Károllyal.

Izgató munkája csupán arra szorított, hogy néhány beszélgetést folytatott politikusokkal. Párisban ő magánügyben tartózkodott és véletlenül találkozott a volt trónörökösével. Levelet küldött tőle Jorgához, akit a volt trónörökös arra kért, hogy erősítse meg a július harmadiki nyilatkozatát. Manoilescu ezután kifejtette még, hogy milyen kapcsolatai voltak Bacherrel és Gratovszkyval. Végül hangsúlyozta, hogy neki nem volt kurir-szerepe és a magával hozott levelek nem voltak felforgató célzatúak. Manoilescu kihallgatása után a tanuk kihallgatására került a sor.

Maniu Gyula volt az első tanu, aki kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt elhatározta egy kommuniké közzétételét, amely a január negyedikü aktus revízióját követeli. A kommuniké azonban nem jelent meg.

Véleménye szerint a revíziónak megvan a maga törvényes útja. Azt hiszi, hogy Manoilescu akciója semmi esetre sem forradalmi, hanem törvényes kívánt lenni.

Madgearu mint tanu utalt arra, hogy párisi tartózkodása alkalmával érdeklődött a helyzetről és azt a vá-

laszt kapta, hogy a visszatérés csak a pártok megegyezése alapján lehetséges. Manoilescuról igen kedvező véleménye van és forradalmi akcióra nem tartja képesnek.

Vaida-Voevod Sándor nézete szerint a nemzeti akaratnak joga van revízió alá venni bármilyen aktust.

A január negyedikü események nem teszik kizártnak annak a lehetőségét, hogy a régenstanács a lemondott Károly személyével ki ne bővüljön.

Popovici Mihály volt a következő tanu, aki előadta, hogy szintén volt Párisban. Előzőleg azonban beszélt még Ferdinánd királlyal, aki azt mondta, hogyha fia megjavul, visszahelyezi összes jogaiba. Megjegyezte még Popovici, hogy Párisban nem tapasztalt semmiféle illegális intenciót. Manoilescu akcióját nem ismeri.

Goga Octávián következett a tanukihallgatás során, aki Manoilescut nem tartja forradalmi akcióra képesnek.

Petrovici volt miniszter előadja, hogy Párisban beszélt a volt trónörökösével.

Károly ekkor kijelentette, hogy nem akar rendet felborító akciókat provokálni és csak akkor jönne haza, ha az ország hívna.

Maniu és Duca heves összecsapása

a kamara ülésén a gyulafehérvári kongresszus miatt

Bukarest, nov. 13.

A kamara tegnap ülést tartott, amelyen Maniu Gyula tiltakozott a gyulafehérvári kongresszus engedélyezésének megtagadása ellen, amit törvénytelennek mond. A minisztertanács ugyanis tegnap délelőtt kimondotta, hogy a gyulafehérvári kongresszus megtartását nem engedélyezi, de hozzájárul bármely városban való megtartáshoz. Kérdezi a belügyminisztert, hogy milyen törvény alapján nem engedélyezi a gyulafehérvári kongresszust. Duca belügyminiszter azonnal válaszolt és utalt arra, hogy Erdélyben hetek óta izgató és zavarteltő akció folyik. Maniu megtagadta, hogy kötelezettséget vállaljon arra nézve, mit fog a kongresszus tárgyalni. Maniu újból felszólt és tagadja, hogy a gyűlés felforgató irányu lehetne. Saját személyével garantálja a rendet. Duca

A Manoilescu per délutáni tárgyalása a védelem és vád szóharcának jegyében folyt le. A tárgyalás megnyitása után a védelem kérte, hogy a bíróság valamennyi tanut hallgassa ki. Így kérte Careiman Károly, Stirbey Barbu volt miniszterelnök, Bratianu Jonel miniszterelnök, valamint Citta Davila varsói követ kihallgatását. Carapancea katonai ügyész kifejtette, hogy

Careiman Károllynak az országba való jövetelét idevonatkozó törvény akadályozza.

Stirbey beteg, Bratianu miniszterelnök pedig felhatalmazást adott annak a közlésére, hogy a Manoilescu által hivatkozott levél nem létezik a birtokában, Citta Davila pedig nem érkezett meg. Ezek alapján nem tartja szükségesnek a hivatkozott tanuk kihallgatását. A hadbírószék ezután tanácskozássra vonult vissza és 3:2 szavazat ellenében úgy döntött, hogy

az összes pergátló kifogásokat a per érdemi részében egységesíti és akkor dönt azok felett.

Vladescu ezredes, elnök ezután a tárgyalás folytatását hétfőre halasztotta el. Bukaresti jogászörök nézete szerint hétfőn sor kerül már a vád és védbeszédekre és a hadbírószék még hétfőn este meghozza döntését.

újból válaszolni akar, de az ellenzék nagy zajba kezd. A belügyminiszter erre kijelenti, hogy nem felel egy szót sem, ha nem hallgatják meg ugyanolyan jóakaratu nyugalommal, mint ők Maniut. Majd megjegyzi, hogy akciókkal tudja bizonyítani, milyen felforgató irányu akció folyik Erdélyben. Nincsen szándékában Maniu hazafiasságát kétségbe vonni és meghajlik azelőtt a nemzeti párt előtt, amely 1848-tól egészen az egyesülésig védte az erdélyi románság jogait. De ne kívánja Maniu tőle, hogy meghajoljon azelőtt a heterogén keverék előtt, amelyet ma nemzeti parasztpártnak hívnak. A kormány engedélyt ad arra, hogy a kongresszust igazolt delegátusok Erdély bármely városában megtartsák Gyulafehérvár kivételével, mert ennek a városnak meg kell maradnia a nemzeti egység és a korona örök szimbolumának.

Sokan igazgatnak a resicai vasgyárnál

aminek következtében az egykori egyetlen igazgató helyett ma körülbelül husz van, de azért a resicai vas és acél minősége nem javult, viszont a munkások helyzete nagy mértékben súlyosbodott

Negyven évi szolgálatért havi hatszáz lei nyugdíj

Resica, november 12.

Resica az utóbbi egy-két esztendő alatt igen megváltozott. És megváltozott a híres resicai vasnak a híre is. Valamikor a kereskedők törték magukat a kitűnő resicai vasért és még felárat is fizettek, csak hogy kaphassanak belőle. Amikor még Hajts igazgató vezette a kereskedelmi osztályt, alig tudtak annyi vasat termelni, amennyit el lehetett adni és bizony a resicai szállítási osztály még vasárnap és ünnepeken is dolgozott, csak hogy győzze a munkát. A Resica-művek adminisztrációjának átszervezése óta az eladást az erre a célra alakult részvénytársaság, a Socomet intézi. Ez már csak nagy nehézségek árán tud eladni annyi vasat, hogy az üzemet fenn lehessen tartani. A resicai vasnak a minősége alábbszállott, de viszont az ára felment. Temesvárott ma például olcsóbban lehet kapni wtkovitz vasat, mint resicait.

Hogy a resicai vas és acél minősége alábbszállott, annak bizonyítéka az is, hogy az államvasutak és a katonaság átvevő mérnökei nagy kvantumokban utasítanak vissza kész árut, melyet nem hajlandók átvenni.

Igy például a mult hét esütörtökjén ezeröttszáz darab stájer, szombaton pedig egyszerre háromszázötven vasuti kerék csillagát dobták vissza az átvevők. Olyan mennyiség ez, amire eddig egyáltalán nem volt eset. Beavatottak szerint tizenhat vagonnal hever a gyár udvaraiban ilyen visszautasított kész áru.

Valamikor a resicai vasgyárnak mindössze egy igazgatója volt, ma pedig husz van. Ennek a husz igazgatónak évi jövedelme többet tesz ki, mint a hivatalnokok jövedelme együttvéve. Azonkívül Resicán a sok vendég egy-másnak adja a kilincset. Ezeket a gyár látja el bőségesen és az igazgatók szórakoztatják őket. Havonta Resicán több megy el vendégeskedésre, mint amennyi rokkantsági és özvegyi nyugdíj a gyár egy egész esztendő alatt kifizet. Hogy miképpen intézik ezeket a nyugdírezéseket, erre beszélő példa egy munkás esete, aki negyven évig állott szolgálatában. Ez a munkás, akit a mult év tavaszán néhai Ferdinánd király látogatása alkalmából a szolgálati érdemkereszttel tüntettek ki és akinek a király személyesen fejezte ki elismerését szolgálataért.

munkája közben elvesztette a szemvilágát. Erre nagykegyesen adtak neki havi hatszáz lei nyugdírt. Ebből kell lakbért fizetnie és a feleségével megélnie.

A régi, kipróbált tisztviselőket egymásután menesztik. A kohóműnek az európai híri szakember, Kniepert volt az igazgatója. Az ő vezetése idején elsőrangú anyag került ki a nagy olvasztókából és a Martin-kemencékből. Nem is dobtak vissza akkoriban az átvevő mérnökök kész árut. Kniepertnek nyugdíjba kellett mennie és természetesen nyugdíjaztak egy csomó olyan mérnököt is, akik vezérkarához tartoztak, mert az új igazgató. Gőbel, új vezérkarral kívánta magát körülvenni. Veith Béla, a Resica-művek vezérigazgatója, aki évtizedek óta lelke volt az egész óriási vállalatnak, ellene volt

Kniepert eltávolításának, mert ismerete és értékelte annak szaktudását, azonban szava nem bizonyult elég erősnek. Általában tapasztalható, hogy Veith Béla szava elvesztette régi súlyát és nem bírja régi, kipróbált, tapasztalt tisztviselőit pozíciójukban megtartani.

Ugyancsak szomorú jelensége a Resica-művek tisztviselői ekszisztenciájának az, hogy

a tavaly Buarestbe az ott létesített vezérigazgatósághoz telepített tisztviselőket egymásután nyugdíjazták és elbocsájtják. Utódaikat immár betanították és ők mehetnek az állástalanságba.

A munkások a mult évi sztrájk után nem sok anyagi eredményt értek el. Mikor ez idén az új kollektív szerződést tárgyalták, közölték velük, hogy tekintettel arra, hogy az üzemi eredmény tizenegy százalékkal javult, a munkások bérét felemelik hat százalékkal. Ezzel szemben azonban a nyolc órás munkanapból kiene óras munkanap lett. Azonkívül dívatba hozták, hogyha valamely osztályon kevesebb a munka, akkor a munkásokat szabadgólják, esetleg a legjobb esetben más osztályokba — gyakran az erdészethez fatermelésre — osztják be őket, amikor azonban csupán a napi szántiz lei alapbért kapják. A resicai munkások között a kivándorlás egyre nagyobb arányokat ölt.

A bolsevikiek újabb vérfürdője

amelynek száznegyvenegy ártatlan ember esett áldozatul

Temesvár, nov. 13.

Gyér jelentések számoltak be arról néhány hét előtt, hogy a szovjet terrrorszervezete, a cseka ismét husz cári tisztet és magasrangú közhivatalnokot végzett ki. Miután a cenzura következtében a részletek nem jutottak nyilvánosságra, a finn sajtó nyomán csak most alkothatunk teljes képet a bolsevikiek legújabb mézárásáról. 1921-ben nevezték ki a minszki cseka parancsnokává Opelins volt cári tüzérhadnagyot, aki már előzőleg egy szedett-vedett „szabad csapat” élén tanúságot tett vérengző hajlamairól.

Új hivatalában is megfelelt a beléjehelyezett bizalomnak, sőt mint azzant provokátor parasztlázadásokat is szított és azokat vérbefojtotta.

A lázadásokban Oberput néven vett részt és a szovjethatóságok, hogy a gyanút eltereljék, hivatalos jelentésükben úgy emlékeztek meg, hogy a forrongás leveretésekor Oberputot is kivégezték. A „halott Oberput” ekkor Saveljev néven Szentpétervárott tünt fel, mint ellenforradalmár. Beférközött egyes társaságokba, akiket a szovjet ellen tüzel és végül — kiszolgáltatja őket a csekának. Huszonkét embert végeztek ki ekkor. A halottak neve közt szerepelt Saveljev is, akit a véstörvényszék tárgyalásán szintén halálra ítélték, hogy társai

Negy esztendő előtt a Resica-művek igazgatósága nagylelkű akart lenni és az új kibocsátású részvényekből tizenötezer darabot tisztviselőinek és munkásainak bocsátott rendelkezésére.

Ezek a kisemberek a részvények darabjéért ezernégyszáz leit fizettek és ezt az összeget havi részletekben vonták le tőlük. Nehezükre esett a törlesztés, sokról kellett lemondani miatta, de fizettek, mert abban reménykedtek, hogy a Resica-részvényeknek még nagy értékük lesz és azok mindig „jó pénz” maradnak. Hiszen ezeknek a részvényeknek mindenkor kiváló becsük volt a tőzsdén. Az általános gazdasági krízis következtében az ezernégyszáz leiért vásárolt kilencszáz lei névértékű részvények ma al parin álnak. Ma nyolcszáznyolcvan leiért vásárolják őket. Bizonyos, hogy ez csak átmeneti jelenség és a részvények ára ismét felmegy lassan. De mikor éri el az ezernégyszáz leit, amit értük keservesen fizettek?

Kétségtelen, hogy a Resica-művek ma is egyik legerősebb és legnagyobb ipari vállalkozása Romániának. Életerős, nagy jövőjű, sok ezer családot eltartó, az állam gazdasági életében fontos tényező ez most is. Hozzáértő kezek kellenek, melyek a bajokat megszüntessék.

Kubán Endre.

ne sejtsek, milyen galáztos árulásnak estek áldozatul, de azonnal szabadlábba is helyezték.

Ezután Staunitz őrnagy nevét vette fel, akit a vörösök még 1921-ben kivégeztek és az őrnagy neve alatt beférközött Moszkva konzervatív köreibbe, sőt rövidesen a párisi antibolsevista liga elnökével, Kutepov tábornokkal is összeköttetésbe lépett és ezután sikerült kifürkésznie az ellenforradalmárok összes titkait. Egy napon bejelentette, hogy Angliába és Franciaországba utazik az ottani hivatalos köröknek a szovjet elleni akció céljaira való megnyerésére.

Alig lépte azonban át a határt, a lengyel kémiszervezet megállapította, hogy Staunitz őrnagy azonos Oberputtal, a cseka kémével. Letartóztatták, mire látszólag beismerő vallomást tett, de azzal mentette magát, hogy

végleg megundorodott a cseka borzalmaitól, elárulja annak titkait és a legutóbbi összeesküvést már mint buzgó ellenforradalmár irányította.

Annyira sikerült meglágyítani a hatóságok és a külföldi diplomaták szívét, hogy szabadlábba helyezték, sőt pénzzel és a forradalom céljaira szolgáló lőszerrel is ellátták. Opelins ekkor visszatért Oroszországba és a cseka az összeesküvés összes résztve-

vőit, összesen 2300 embert, letartóztatta, természetesen a régi szisztémához hiven, az ál-Staunitz őrnagyot is. A tárgyaláson Opelins pontosan vezetett naplója, amely az összeesküvés legkisebb részleteire is kiterjedt, volt a főbizonyíték, amelynek alapján hivatalosan husz, a valóságban azonban összesen 141 embert végeztek ki, számos áldozat pedig még mindig a cseka börtöneiben várja a megváltó halált.

Opelins jutalmul a legmagasabb kiűntetést és tizezer rubelt kapott, mert főnökének jelentése szerint „feladatának zseniális keresztül vitelével Oroszországban a szovjetellenes mozgalmat öt évre likvidálta”. A volt cári tüzérhadnagy karrierje azonban ezzel nem ért véget, mert most más néven folytatja titokzatos munkáját Kínában. (K. E. K.)

Vasárnapi csevegés

egy szükséges férfidivatokról

A sál nőességét nem lehet elvitatni. De ebben egész nyugodtan lehetünk nőesek. A lágysága és simulékony-sága kellemes kontrasztot képez a sőtét férfiruhákkal; ami változatosságot és színt a nyakkendő visz nyáron a ruházatunkba — azt teszi a hűvös idők beálltával a sál. Hogy tulajdonképpen ma mi a rendeltetése, az a legnagyobb divatkorifeusok előtt sem bizonyos. Egyesek szerint a gallért és nyakkendőt védi, a mások szerint a mellét óvja a meghűléstől és nagyon sokak szerint pedig csak dísz, — és ahogy a nézetek kialakulnak, úgy is hordja mindenki a sálját. A párisi dandy egyik végét a balváll fölött apacszerűen hátradobva viseli, a yankee már praktikusabb, egy fél nyakkendő csomóval megköti és úgy lógatja le elől a két végét a télikabátba. Az angol és a német egyszerűen kétoldalt a kabátgallérral párhuzamosan a zakkóra fekteti, anélkül, hogy sokat láttatna belőle.

Az estélyi sál nagyon fehér és nagyon szép és nagyon drága. Az elegáns férfi este sohasem megy el enélkül otthonról. Anyagában mindig a hőlgyek sálját utánozza, erépe de Chinae, georgette vagy könnyű japán selyem. Széles hosszu és a szegélye többnyire aszurozva van. A nappali sál abban különbözik tőle, hogy rövidebb, keskenyebb és géppel kötött nagyszemű selyem, vagy kisszemű trikó-selyemből készül. Erősebb hidegben gyapjúból is hordhatók. Fekete télikabáthoz legszébb az egyszínű fehér sál, lehet esetleg diszkrét szürke vagy más mintájú is, de a fehér marad mindig a legizlésebb. Sport- és utazó-ruhákhoz pedig a színes, mintázott angol gyapjusál illik a legjobban.

Egy sálat helyesen fektetni vagy megkötni majdnem annyi türelmet és ügyességet kíván, mint egy frakknyakkendő megkötése, ez disziti a téli ruhákat és, nagyon fontos, hogy szép és izléses legyen. A sál semmiesetre sem való a zakkó alá, akik azért hordják, hogy a gyomrukat tartsa melegen, azok inkább egy teveszór alsó mellényt vegyenek a mellényük alá, de ne vetkőzzenek ingujjra mindenütt, hogy a sáljukat jól elhelyezzék a zakkó alatt.

FENYŐ
METALOGRAFIE
TIMIȘOARA
TELEFON 19-31

ASTRA
FABRICA DE VAC
ARA

TABLITE DE RECLAMA IN METALE
REKLAM FEMCIMEKÉK
REKLAME METALL-SCHILDER

MŰVESZI KLISEK LEGOLKIVITELŰ CSŐBBAN

FENYŐ
FOTOCINKOGRAFIA, TIMIȘOARA

JULIUS LINK
DENTIST
DIPLOME
MEDAILLE
EXPOSITION INTERNATIONALE DE
CENTRE DE PASTEUR
STRASBOURG 1923
TIMIȘOARA
4 Str. Ștefan Lazăr (Szerb-utca) . 5

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Winternitz
szőrmebundák, kabátok,
ruhák
Belváros
Lloyd-sor, Löffler palota
Telefon 906
Bécsi trikót-jumperruhák egyedüli lerakata

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Székely fiu vándorlása a világon keresztül

Bukaresti székely csizmadiamester és mosónő fia hosszú évi koplalás és fagyoskodás után egy florenci angol társaság megbízásából lerajzolja a világon a leghíresebb kétszáz embernek az arcképét

Budapest, november 12.

A háboru előtt jóval Bukarest magyar negyedében, ahol ezerszámra élnek az erdélyből odavándorolt munkakereső székelyek, volt egy kis csizmadiaműhely, amely fölött cégér hirdette, hogy az Balogh Tamás tulajdona. Balogh felesége is kivette a maga részét a munkából. Egész nap mosni járt. Ennek a szegény székely emberpárnak a gyermeke Balogh Árpád. A kis Balogh Árpád bukaresti óvodába került és az egyik vizsgán, alig ért fel az asztallapig, kiállott a tábla elé és lerajzolt egy katonát. A jelenvolt tanfelügyelőnek a rajz annyira megtetszett, hogy két ezüst leit adott a kis magyar fiúnak. Az elemi iskolát is Bukarestben végezte Balogh Árpád, akit szülei aztán a polgári iskolába Nagyváradra küldtek. Anyai részről rokonai voltak ott és azoknál tartózkodott.

Polgári iskolás korában tört ki a háboru Románia és Magyarország között. Akkor kapta a szomorú hírt, hogy szüleit, akik magyar állampolgárok voltak, internálták és mindkettő meghalt az internálás idején.

Az árván maradt fiu elhatározta, hogy festőnek képzi ki magát. Mert, amióta a bukaresti óvodában azzal a katonarajzzal olyan nagy sikere volt, azóta sokat rajzolt és festett. Felment Budapestre és beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára. Csakhogy élnie is kellett valamiből és diszletfestőmunkás lett a Nemzeti Színházban. Hosszu éveken keresztül élte ezt a kettős foglalkozásu életet.

Koplalt, fázott, rongyoskodott, de közben szorgalmasan tanult. Tanári megdícsérték és a növendékek kiállításain többször nyert díjakat.

Közben egyre arról álmodozott, hogy elmegy Olaszországba. Azonban ehhez legalább az utiköltségre volt szüksége. Még jobban koplalt mint azelőtt, de összespórolta ezt a pénzt. 1924-ben indult el Florencebe, ahová egy fillér nélkül érkezett meg. Minden podgyása egy rajztömb és néhány ceruza volt. Megállott egy népes florenci utcán és rajzolni kezdett. Csakhamar egész csomó járókelő fogta körül. Bámulva nézték a rajzát és az egyik ur megvásárolta azt. Igaz, hogy csak annyit kapott érte, hogy az árából ebédelhetett. De nem esüggedt, rajzolt aznap még annyi képet, hogy megelégelhetett egy hónapos szobát.

Éjszaka felkereste a kávéházakat és a bárakat és mindenütt rajzolt. Leginkább arcképeket a jelenlevőkről. Nappal pedig tanulmányozta a képtárakat. Mert tanulni akart a régi mesterektől.

Az egyik kávéházban, amely nem

messze fekszik a florenci dómtól, megismerkedett egy angol emberrel, aki aztán még több angollal ismertette meg. Florenceben állandóan sok az angol. Saját villáikban laknak és a művészetek szeretetének szentelik minden idejüket. A város közepén van az angoloknak egy remek empiristilű palotájuk. Ez a The British Institut of Florence. Ez tulajdonképpen egy klub, amely nemcsak arra szolgál, hogy szórakoztatja tagjait, hanem pártolja a művészetet és a művészeket is. A klub tagjai 1925 végén pályázatot írtak ki.

Le kell rajzolni ceruzával a világ kétszáz leghíresebb emberének arcképét. Pályázni különböző rajzokkal lehetett. Igen sok művész pályázott, mert az angol klub a kétszáz arcképet huszezer dollárfizet.

Persze majd akkor, ha mind a kétszáz arckép elkészül. A sok pályázó közül Balogh Árpád került ki győztesnek. Kezébe nyomták a kétszáz lerajzolandó embernek a névsorát, kezét fogtak vele, szerencsés utat kívántak és utjára bocsátották.

És Balogh Árpád immár két esztendő óta bolyong. Először keresztül-kasul járta Olaszországot, aztán megfordult Németországban, Franciaországban, Belgiumban, Csehországban, Ausztriában és jelenleg Magyarországon van. Bizony a huszezer dollárból egyetlenegy sem kapott előlegül és amíg a rajzok készülnek, saját fentartásáról is kell gondoskodnia. Folytatja tehát régi mesterségét. Rajzol arcképeket a kávéházakban, egyesületekben, azonkívül minden városban, amelyben megfor-

dul, felkeresi a lapok szerkesztőseit és megpróbál néhány rajzot elhelyezni. Vastag mappája közben egyre telik arcképekkel. Eddig már lerajzolta Rabinranath Tagoret, Olga volt görög királynőt, Pappinit, Mary Pickfordot, Pirandellot, Marconit, Paderevszkit, Douglas Fairbankset, Mussolinit és még sok más kiváló személyiséget. Franciák, németek, belgák, osztrákok, csehek is nagyszámmal kerültek már be a mappába. Magyarországon lerajzolja Horthyt, Apponyit, Bethlent, Bartókot, Kodályt, Andrásyt, Dohnányit, Móricz Zsigmondot, Herceg Ferencet és még néhány ismert embert.

Magyarországból Romániába indul, ahol ceruzával papírra veti Mária királyné, Bratianu, Averes, eu, Vajda-Voevod arcképeit.

Aztán Törökországba megy lerajzolni Kemál pasát. Európában ellátogat még Oroszországba, Svédországba, Norvégia, Dániába, Angliába, Spanyolországba. Aztán el kell mennie Amerikába, majd Japánba, Kinába, Indiába.

Eltart még legalább másfél évig, amíg a kétszáz arckép együtt lesz. Az angolok florenci klubja aztán egyszerre veszi át valamennyit és kifizeti érte a huszezer dollárt. De, hogy addig mennyit kell Balogh Árpádnak nélkülözni, azt nem veszi számításba senki. A kétszáz arcképet majd elhelyezik a klub nagytermében.

Balogh Árpád pedig tovább járja a világot. Nem annyira a huszezer dollárért — mondja — hanem azért, hogy közben sokat tanuljon és tapasztaljon. Hiszen még fiatal. Tanulni akar, hogy valamikor nagy festő legyen belőle.

Lázzal gyógyítják a gyermekhűdést

Egy mexikói orvos korszakalkotó felfedezése oltásokkal

Temesvár, november 13.

A gyermekhűdés évtizedek óta ismert betegség, de az idén Romániában olyan tömegesen lépett fel, hogy a járvány tovaterjedésének megakadályozásával az összes orvosi körök behatóan foglalkoztak. Miután a betegség kórokozóját nem ismerik, szérumát sem tudták elkészíteni. Így kénytelenek voltak azokkal a preventív intézkedésekkel megelégedni, melyek minden járványnál szokásosak. Az orvosok azonban tovább kísérleteztek és egyik-másik ért is el bizonyos eredményeket.

Most az a szenzációs hír érkezik Mexikóból, hogy egy ottani orvosnak sikerült régi gyermekhűdéses betegeket teljesen meggyógyítani. A gyermekhűdés, éppen úgy, mint a

paralízist előidéző vérbaj, kétségkívül fertőző természetű megbetegedés, amelynek szörnyű következménye az alsó vagy felső végtagok hűdése, a beteget egész életére nyomorékká teszi. Wagner-Jauregg bécsi tanár, aki most kapta meg a Nobel-díjat, paralitikus betegeket maláriával, váltólázzal, fertőzve, a paralízis gyógyulását vagy legalább is jelentékeny javulását érte el. A híres Nonne tanár ezzel a gyógymóddal betegeinek harmine százalékát tudta meggyógyítani. Ezek a szenzációs adatok bírták rá Gossler mexikói orvost, hogy a most pusztító gyermekhűdésnél maláriaoltásokat kísérletjen meg. Gossler egyik betege négy év óta, a másik pedig több mint három hónap óta volt már hűdött állapotban. Az első eset-

ben az ötödik maláriás roham után a gyermek bot nélkül majdnem kifogástanul járt. Az orvos a nyolcadik roham után kininnel megszüntette a mesterségesen előidézett maláriát, mire a hűdéses tünetek újból jelentkeztek. Erre a gyermeket újra beoltotta maláriával, mire ismét eltűntek a hűdéses jelenségek, de most már véglegesen. Éppen ilyen kitűnő eredménnyel jár a másik hűdött gyermek kezelése is.

Gossler kísérletei szakkörökben nagy feltűnést keltettek és ma már több helyen próbálják a hűdéses gyermekbetegeket maláriás oltásokkal kezelni.

Bizonyos, hogy mint minden más esetben, itt is be fog következni a kritika nélküli túlzások időszaka, azonban mindaddig, amíg a gyermekhűdés bacillusát fel nem fedezik, és így ellen-szérumát el nem készíthetik, a maláriás oltásokkal végzett kísérletek és eredmények kétségtelenül biztató jelenség az eddigi gyógyíthatatlannak tartott betegség kezelésében.

Ajándék

a Déli Hírlap olvasóinak

Temesvár, nov. 13.

Futótűzként terjedt el Erdélyben és a Bánságban az Amitie-rendszer. A legelőkelőbb kereskedők és iparosok csatlakoztak a rendszerhez, mely a vezetőközségnek nagy anyagi előnyt jelent. Minden vásárlásnál a vevő egy, vagy több Amitie-bélyeget kap ingyen, melyet egy kis, ezen célra készült, könyvecskébe ragaszt be. A könyvecskében hatvan bélyeg számára van hely és ha megtelt husz leit kap érte készpénzben, azonkívül pedig egy sorsolási kötvényt, amellyel ötvenezer leit is nyerhet. A Déli Hírlap is csatlakozott az Amitie-rendszerhez és hetenkint egy-egy öt leit értékű szelvényt juttat minden olvasójának ingyen. Ezzel a Déli Hírlap is módot kíván nyújtani, hogy olvasói az Amitie-bélyegek szorgalmas gyűjtése révén készpénzkezdvezményhez jussanak. Ezért a Déli Hírlap minden vasárnap megjelenő számában számozott utalványt közöl, amely öt Amitie-bélyegnek felel meg. Az olvasó kivágja a szelvényt és Amitie gyűjtőlapjába ragasztja öt leit értékű öt darab Amitie-bélyeg helyett. Ezzel teljesen megtérül a Déli Hírlap vasárnapi számának ára. Az első ilyen szelvényt ma közli a Déli Hírlap.

Felhívjuk olvasóink és előfizetőink figyelmét, hogy minden Amitie gyűjtőlapra csak egy ingyen újságszelvény ragasztható fel.

Az alábbi szelvényt vágja ki és ragassza gyűjtőkönyvecskéjébe:

A Déli Hírlap
1 SZ.
ingyen AMITIE szelvénye
5 bélyeg helyett ragasztandó be

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés
TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Mindenkinek kifizetődik
egy kísérlet képkerettel, madonnaképekkel minden kivetelben, tükrökkel és táblaüveggel.
Baszing Henrik
Timisoara-Belváros, Nádor-utca 2.

Igyál
Kathreiner-féle Kneipp malátakávét
Ha nagyon jól akarod elkészíteni, igazodj az eredeti csomag hátlapján feltüntetett főzési utasításhoz.

OSZTRAK OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény
A lehető legnagyobb nyeremény:
18.000.000
(Tizennyolc millió lei.)
Jutalom és nyeremények:
12.000.000
6.000.000
2.400.000
1.800.000
1.500.000
síb. összesen közel
260 millió Lei.
Azonnali kifizetés készpénzben állami garancia alatt
Nincs nyereményilleték, általában semmiféle evonás!
Az összes sorsjegyek fele nyert!
Sorsjegyeket:
egész 800 Lei, fél 400 Lei, negyed 200 Lei,
Ajánl és küld a népszerű bankház
FRITZ DÖRGE
Wien 1/19, Kärntner Str. 43.
Rendeljen a közeli húzóshoz lehet leg még ma,
fizetés a sorsjegy vétele után.

"PETROLUX" a csodafény égő
minden petroleumlámpára azonnal alkalmazható. Fényereje 90 gyertyafény 13 óra alatt éget el 1 liter közönséges petroleumot. Egyszerű kezelését eladónk bemutatják Üzletek, vendéglők, utcák világítására erőfényű robbanásmentes nagy függőlámpák 300-2000 gyertyafény erősségben, valamint a legmodernebb petroleumgázfűzők és kályhák azonnal szállíthatók. Készülékeink és a kiegészítők a legolcsóbb árban.
Óvakodjék a nagyhangon hirdetett drága és rossz utánzatoktól!
Kérje ingyenes ismertető árjegyzékünket
"PETROLUX" Timisoara IV, Str. I. Văcărescu (Bem-utca) 30.

Mértőfeldeket mehet, országot bejárhat a
"VULPE" cipőkkel
Olcsóság és tartósság tekintetében utolérhetetlen k. Ujdonság! 500 pár minta bokszipő vízhatlanítva és dupla talppal alkalmazottaknak 700 lei árban.
KÁDI & Co. Belváros, Széchenyi-palota.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4
Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52
Kiadóhivatal: 2-52
Felelős szerkesztő lakása: 2-42
Nyomda: 10

Hetven éves

aradi cég összeomlása

Arad, nov. 12.

A súlyos gazdasági válságnak egy hetven év óta fennálló aradi cég esett újabban áldozatul. Az Éles Armin cég, amelynek tulajdonosai Éles Géza dr. és Éles Béla dr. tegnap körlevélben bejelentették hitelezőiknek, hogy beszüntették fizetéseiket. A cég passzívái negyvennyolc millió lei, míg az aktívákat harminchat millió leire becsülik. A fizetési képtelenségben a temesvári piac is érdekelve van. Az Éles-testvérek ugyanis Temesvárt közelebből voltak érdekelve, mert egy ideig bérben bírták a józsefvárosi Korona szállodát, amikor pedig a Fiatska-csödtömeg árverésre került, az utóajánlati árverésen megvették Fiatska Bélának Korona szállóbeli részét. Csöd esetén tehát az egyszer már csödtömegként szerepelt Korona-szálló újból csödtömeg lesz. Remélik, hogy moratóriummal, vagy esetleges megegyezéssel sikerül a csödot elkerülni.

— A tűzvédelmi iskola növendékeinek eskütétele. A temesvári tűzvédelmi iskola növendékei ma délelőtt tizenegy órakor teszik le az esküt az iskola udvarán.

— A Temesvári Magyar Nőegylet közgyűlése. A Temesvári Magyar Nőegylet ma délelőtt fél tizenegy órakor a Józsefvárosi Polgári Kör helyiségében tisztújító közgyűlést tart.

— Egységes ellenzéki front készült. Bukarestből jelentik: A politikai életben nagy fontossággal bír az a tanácskozás, amelyet Michalache tegnap folytatott Jorga tanárral, a nemzeti demokrata párt vezérével. A két pártvezér arra a megállapodásra jutott, hogy feltétlenül fontos az egységes ellenzéki blokknak a megalakulása. A két pártvezér felvetette Averescu tábornok politikai álláspontját is és arra a meggyőződésre jutott, hogy szükségesnek találják Averescu tábornoknak és pártjának bevonását az egységes ellenzéki frontba. A legközelebbi Jorga-Averescu találkozáson dől el, vajjon Averescu is résztvesz-e az egységes ellenzéki blokkban.

MIY THOSU KOO

eredeti japán táncosnő a Royal-barban

— A kisebbségek a rend és nyugalom védői. Bukarestből jelentik: A kamara a rendtörvény tárgyalása céljából éjszakai ülést is tartott. Az első éjjeli ülésen Roth Hans Ottó dr. a német párt nevében szólalt fel és kifejtette, hogy a kisebbségi pártok mindenkor a rend és nyugalom védői voltak. A nemzeti parasztpárt egyébként ehatározta, hogyha kell, obstrukcióval akadályozza meg a rendtörvény javaslat megszavazását.

— Új tanítónő. Rehák Ilonát a közoktatásügyi miniszter a temesmegyei Babsa községbe tanítónőnek nevezte ki.

MEGNÉZTE MÁR FERENCZYÉK KÉPKIÁLLÍTÁSÁT A WEISZ PALOTÁBAN?

Tömeges tárgyalások a csödbíróságon
amely a legtöbb ügyben elhalasztotta a döntést

Temesvár, nov. 13.

A temesvári törvényszék mint csödbíróság tegnap tárgyalta Havas Dezső józsefvárosi cég ellen beadott csödkérelmeket. Havas Dezső ellen Várnay Elemér dr., Tramer és Kochmann prágai cég képviselőjében harmincegyezer cseh korona, Dobrin Kaszsius dr. az odzaci kenderipar nevében kétszáznyolcvanhárom dollár és Andressz Ferenc dr. a porgányi kenderipar nevében száztizenegyezer lei követelés miatt kérte a csöd elrendelését. A törvényszék az ügy tárgyalását bizonytalan időre elhalasztotta. Auer és Henning, Gyárvaros, Fő-utcai vaskereskedő cég ellen Vágó István dr. a Bánáti Hitelbank képviselőjében negyvenegyezer lei tartozás miatt kérte a csöd kimondását.

Izgalmas tárgyalás után a bíróság kötelezte a Bánáti Hitelbankot, hogy mutassa be azt a körlevelet, amelyet a fizetési zavarokba jutott cég hitelezőinek küldött.

másrészt kötelezte a céget, hogy november huszonegyedikéig terjessze be vagyoni állagának pontos kimutatását. Joachim József vejtei gazda ellen a Beran Zsigmond és fia cég

HARMINCNYOLC MILLIÁRD A JÖVŐ ÉVI KÖLTSÉGVETÉS. Bukarestből jelentik: A tegnapi megtartott minisztertanácsn Bratianu Vintila pénzügyminiszter közölte, hogy a jövő évi állam költségvetés körülbelül harmincmillió leire fog rugni és ebből az összegből több száz milliót irányoznak elő a hadirokkantak számára, a tisztviselői lakások céljaira, kártalanításokra, valamint katonai és közmunkák fedezésére. A pénzügyminiszter kérte még, hogy a belügyminiszterium utasítsa a prefektusokat, nyújtsanak támogatást a pénzügyi összeírás sikere érdekében.

— A temesvári Vörös Kereszt agilis működése. Tegnap délután tartotta teadélutánját a temesvári Vörös Kereszt Egylet. A délutánon Temesvár társadalmának színe-java megjelent és az legjobb hangulatban folyt le. A rendezés sikere Marta Sándor dr. a temesvári itélőtábla főelnökének felelőségét, a temesvári fiók ügybuzgó elnöknőjét és Stefan Kornél törvényszéki irodaigazgatót, ügyvezető titkárt illeti.

— A mehalai német anyák panasza. Néhány nap előtt a mehalai német anyák küldöttsége kereste fel Frates Romulusz tanfelügyelőt és elpanaszolta, hogy óvodába járó gyermekek olyan óvónőhöz vannak beosztva, aki nem tud németül és így a gyermekekkel azok anyanyelvén nem érintkezhetnek. Frates tanfelügyelő most elrendelte, hogy a mehalai német óvodás gyermekek olyan óvónőhöz kerüljenek, aki németül beszél velük.

VÉTELKÉNYSZER NÉLKÜL győnyörködhetik a legszebb rézkarcokban a Weisz-palotában rendezett képkiallításán.

— Halálos comblövés. Megirtuk, hogy egy vadászkaplár a Hunyadi utcában utána lőtt Markovics Iván katonának, aki vonakodott a kaszárnyába visszatérni. A golyó a mekkülőt a combján találta. A sebesülés olyan súlyos volt, hogy abba Markovics a katonai kórházban meghalt. Temetése ma délután lesz a katonai kórház hullaházában.

Temesvárról ötvenezer lei miatt kérte a csöd elrendelését. A tárgyalást elhalasztották. Ugyancsak elhalasztotta a bíróság a Grünfeld és Fiai belvárosi rövidáru nagykereskedés ellen beadott csödügyet is. A Grünfeld cég ellen Várnay Elemér dr. a Dömöck és Fiai bécsi cég, valamint Róth Ottó dr. a Temesvári Gyapjipar nevében kérték a csöd kimondását ezerháromszázharminckét shilling, illetve ötvenezer lei követelés miatt. Foglalkozott még a csödbíróság Maszsalits Imre józsefvárosi gyógyszerész ellen beadott csödkérellemmel is. Maszsalits váltójóállásból került a csödbíróság elé.

Maszsalits tegnap letette a vagyontalansági esküt és kijelentette, hogy a Hunyadi-uton levő Mária gyógyszerész nem képezi az ő tulajdonát.

A csödbíróság a vagyontalansági eskü letétele kapcsán írásban adja ki döntését, hogy megszünteti-e az eljárást Maszsalits ellen. Hajdu Ferenc temesvári ügynök ellen a gyűlési szövetkezet részéről újlag elhalasztott csödkérelmet fejezte be tegnap a csödtárgyalások sorát.

— Hetven éves a temesvári katolikus nőegylet. A temesvári katolikus nőegylet november huszonegyedikén ünnepi fennállásának hetvenedik évfordulóját. A jótékony és kulturális missziót betöltő egyesület az évfordulót méltó keretben óhajtja megünnepelni. November huszonegyedikén délelőtt tíz órakor a belvárosi ezekesgyházban ünnepélyes nagymissa lesz, majd délelőtt tizenegy órakor a püspöki aulában a nőegylet hetvenedik közgyűlését tartja ünnepélyes keretek között. A nőegylet ugy a nagymissére, valamint a közgyűlésre ezután is meghívja tagjait és felkéri, hogy teljes számban jelenjenek meg. A jubileumi ünnepséggel kapcsolatban a nőegylet naptárt ad ki, amelynek tiszta jövedelmét jótékony célra fordítja.

* Sofförök! Minden szaküzletben kapható ezentul a világhírű TUNSGRAM autólámpák.

— A Magyar Dalárda működőjei. A Temesvári Magyar Dalárda működőjei gárdája idei szezonját prózai darab előadásával akarja megnyitni és erre a célra Molnár Ferencnek Doktor ur című háromfelvonásos vígjátékát választotta ki. A próbák, amelyek serényen folynak, biztos garanciát nyújtanak arra, hogy az előadást teljes siker fogja koronázni. A bemutatkozó előadás november 16-án este nyolc órakor lesz a Novotiv-féle teremben és a rákövetkező vasernap, délután négy órakor és este nyolckor még kétszer adják elő a darabot, melyet ezenkívül még Zombolyán. Detán, Lugoson és Resicán is színpadra hozni. A jegyek árai nyolcvan, hatvan, negyven és husz leiben vannak megállapítva.

* Női filc- és hársónvkalapok legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél. Detaileladás a gyárpületben József-tér 12.

— Urlateanu lemondott zenetanári állásáról. Urlateanu Radu karmester tegnap bejelentette Georgevici Lucian dr. főpolgármesternek a temesvári zenekonzervatóriumnál viselt tanári állásáról való lemondását. Urlateanu a kolozsvári román operához szerződött karmesteri minőségben és végleg elköltözött Temesvárról.

ELŐTÉRBE ISMÉT A ROMÁN-MAGYAR BIRTOKPER. Londonból jelentik: Anglia, Franciaország és Németország több diplomatája a jövő héten bizalmas tanácskozássra ül össze, hogy megbeszéljék a december ötödikén kezdődő új népszavazási ülészek tárgysorozatát. Elsősorban a lesterelést előkészítő bizottság küszöbön levő ülésének programját és a különböző albizottságok megalakítását vitatják meg. Nagy várakozással tekintenek a román-magyar birtokper tárgyalása elé, mert a két érdekelt kormány álláspontját eddig nem sikerült egymáshoz közelebb hozni.

— Jótékonycélú teadélután. A gyárvarosi román nőegylet Joanaovle ei Eta elnökő védnöksége mellett ma délután öt órakor a gyárvarosi Vígadó nagytermében tartja eső teadélutánját. A délután tiszta jövedelme szegénysorsu gyermekek felségélyezését célozza. Az elnökség mindenkét szivesen lát és önkéntes adományokat elfogad.

— Meghalt a hidegkuti szerelmi dráma áldozata. Részletesen foglalkoztunk a szerelmi drámával, amely az aradmegyei Hidegkut közsgében játszódott le. A dráma áldozatát Engenhäuser Miklóst az egyik temesvári szanatoriumba szállították, azonban az orvosi tudomány nem segíthetett rajta és tegnap reggel meghalt. A temesvári ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

* Mindenki iókedvű és táncol a Lloyd Tavernában. Feltétlenül nézze meg a világvárosi műsort. Nagyszertű ételek és italok. Szolid árak.

Kérje mindenütt

az

AMITIÉ
bélyeget

— A bukaresti magyar diákok segélyezése. A bukaresti szegény magyar diákok felségélyezésére rendezett tegnap sikeres estét a Magyar Párt józsefvárosi tagozata. A műsor elején, közepén és befejezésekor a Temesvári Dalkör Szeghő Ferenc karnagy vezetése mellett három pompás karéneket adott elő. Paszku Evi balettet táncolt, Siskovics Kálmán ének-szólót adott elő, Cziki Babl és Novacssek Adolf eljátszották Uhljárík Bélának a Paripa című egyfelvonásosát, Kubán Rózsai szavalt. Adorján Zsazsa magyar táncokat mutatott be, Czéki Kató, Makra Eszti, Tóth Imre és Szoboszlav András pedig előadtak egy paraszvíjátékot. A sikeres est rendezése körül Kovács Béla dr. és Mihalicz István dr. szereztek érdemeket.

LUCIA PORCIA

exentrikus táncosnő a Royal barban.

* 2500 méter férfi és női szövet, 500 drb szövet, Pull-over, kabát, továbbá 1000 méter flanel, barchend lepolcsóban KLEIN DÁVID áruházában, Józsefváros, Bonnáz-utca 14. 2. a.

— Az elsülyedt gőzös új áldozatot szed. Buenos-Airesből jelentik: A St. Antoni amerikai gőzös ráfutott a nemrég elsülyedt Princippesa Mafaldaroncáira, amelyek közvetlenül a tenger színe alatt fekszenek. A tenger ezen a helyen mindössze tizenkilenc csomó mélységű. A katasztrófáról még nincsenek közelebbi részletek.

PASZTELLKÉPEK művész sorozata látható Ferenczyek kiállításán a Weisz-palotában.

Motorkerékpár

javítások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

3 napig csodás olcsó
árusítást rendezek

Harisnya, keztyű, kötött kabát, pull-over, férfi- és női fehérnemű, kötény, féláron kapható kés, olló, cipősamfa, íratlca, levelepapír, iskolatáska, ridikül és ernyő

Üzletberendezés: cégtábla, kiakasztható öt kirakat és három pléhtábla olcsón eladó.

REEBERGER

Timișoara, Szentgyörgy-tér.

Ne pazarolja hiába a pénzét
súlyos utánaotokra...

vásároljon csak valódi

grammofont

KATZKY-nál

Timișoara, Mercy-u. 10.

Grammofonlemezek nagy választékban 60 leitől fejjebb.

MEGSZÜNTETIK A KÖZJEGYZŐI ÁLLÁSOKAT? Bukarestből jelentik: Az igazságügyminiszter legközelebb törvényjavaslatot nyújt be a parlamentnek a Besszarabiában levő közjegyzői állások megszüntetésére vonatkozólag. Ugy hírlík, hasonló javaslatot kíván tenni a javaslat Erdélyre és a Bánságra vonatkozólag is. A javaslat ellen a kormánypartban is heves harcra van kilátás és keresik az okokat, hogy mi készítette az igazságügyminisztert ilyen értelmű javaslat elkészítésére.

— **Meghalt próbaéneklés közben.** Budapestről jelentik: Ledman Mária operaeénekesnő tegnap a Réthy-féle színházi ügynökség zongoratermében próbaéneklést tartott. Az énekesnő próba közben hirtelen a fejéhez kapott és szó nélkül összeesett. Azonnal a Rótkórházba szállították, de eszméletét nem nyerte vissza és rövidesen meghalt. Az ügyészség a halál okának megállapítása végett elrendelte a boncolást.

— **Tűzoltók a hadbírósg előtt.** A temesvári hadbírósg tegnap tárgyalta annak a tizenöt németbenceki lakosnak az ügyét, akiket azzal vádolt a katonai ügyészség, hogy mint az önkéntes tűzoltótétel tagjai meg nem engedték régi egyenruhát és csákót viselni. A hadbírósg a vádlottak mindegyikét tiltott kardhasználat miatt ötszáz lei pénzbírságra ítélte.

— **Letartóztatták negyven kommunistát.** Kovnóból táviratozzák: A litván kormány utasítására az állami rend elleni összeesküvés miatt negyven kommunistát letartóztattak.

— **Megfojtotta feleségét és borotvával elvágta saját nyakát.** Pozsonyból jelentik: Bondy Sámuel gödingi üvegkereskedő teljesen tönkrement. Ez a körülmény annyira lesújtotta Bondyt és feleségét, hogy halálra szánták magukat. Elutaztak Burszentmiklósról rokonaihoz, akikkel vidáman töltötték egy napot, majd elbucuztak tölték azzal, hogy hazautaznak. Azonban ahelyett kimentek a kertbe, ott a férfi egy darab kötéllel megfojtotta az asszonyt, majd berotvával elmetszette saját torkát. Mire rájuk találtak, hulláik már hidegek voltak.

— **Az Erzsébetvárosi Polgári Kör estje.** Elvezetés estében volt része annak a szépszámu közönségnek, amely tegnap este a Novotny-féle teremben végignézte az Erzsébetvárosi Polgári Kör Dalárdájának műkedvelői előadását. Színre került G u t h i S o m á n a k A cylinder című háromfelvonásos énekes vígjátéka. Az összes szereplők tökéletes előadást produkáltak. A főszerepeket O s z t e r m a n n I r m u s, H o l l ó M a r i s k a, P a p p I s t v á n, K o v e n z J á n o s és S c h m i d t h a u e r Viktor játszották. Igen tetszettek a táncok is, melyeket T é n y i A n c i és T é n y i I r é n táncitanárnők tanítottak be. Az előadást ma délután négy órakor megismétlik.

!! REINGRUBER !!
klasszikus táncosnő a Royal-barban.

— **A novemberi műsor a Palace kávéházban** este feltizenegykor kezdődik. Belépti díj nincs. Szolid kávéházi árak. Éjfélíig rendes vendéglői árakon meleg vacsorát szolgálnak fel. Vasárnap délután öt órai tea külön műsorral.

PAPIRZACSKÓK
1/4 kg-tól 20 kg. ürtartalomig, cégyomással vagy anélkül, elsőrendű külföldi Su erior-csomagolópapírból nagybani és kicsinybeni árusítók részére a legolcsóbban

M Ū T A L P
barna, szürke és fehér lemez, valamint csomagolópapír-szállító raktáron a legolcsóbb nap áron

Szállítási- és raktárdobozok
minden ipar részére

Benedek L. doboz- és papirzacskógyárban. Temesvár-Belváros. Meghosszabbított Szerb-u. (Élelmészeti raktár) T e l e f o n 20-32

A nemzetközi csalók felkutatásában

Európa valamennyi államának segédkezet kel^l nyújtani

Temesvár, nov. 13.
Blumenstein bankár kötvényhamisítási panamája élénken foglalkoztatja egész Európa sajtóját. A berlini Der Tag szerint Blumenstein mintegy százezer darab koronajáradékkötvényt esempesztett ki. A párisi Homme Libre szerint ebben az ügyben leginkább Magyarország károsult. Ennélfogva érthető, hogy elsőnek sietett feljelentést tenni. A többi államnak kötelessége, hogy a nemzetközi szélhámosok felkutatásában segédkezet nyújtson. A Matin és a Journal szerint egész pénzügyi csoport alakult a

— **A járdán biciklizett.** A rendőrbírósg S e h m i d t Ferenc magánalkalmazottat, aki a fennálló tilalom ellenére a járdán biciklizett és az őt figyelmeztető rendőrrel gorombáskodott, ezeröttszáz lei büntetésre ítélte.

— **Megbírságot piaci árus.** G r ó f Szidonia piaci árust a rendőrség tetten érte, amint korán reggel a falusi termelőkől élelmiszereket vásárolt össze viszonteladás céljából. A rendőrbírósg ezért ötszáz lei pénzbírságra ítélte.

— **Az antialkoholista egyesület előadása.** A temesvári antialkoholista egyesület Uniópáholya ma este kilenckor tartja első népszerű előadását a Józsefvárosi Polgári Kör helyiségében, az Elite kávéház fölött. Reisz Béla dr. nőorvos a nő egészségana címen tart érdekes előadást, amelyen szívesen látnak vendégeket.

A temesvári előkelő közönség találkozóhelye a

Kobelt-bar

Csütörtök, szombat, vasárnap 6 órai teadélután tánc. Szíves pártfogást kér

Friedmann Andor

— **Kineset rejtegetett hatvan évig.** Obeséról jelentik: B o g á r J á n o s gazdálkodó százegy éves korában meghalt. Halála előtt összegyűlt gyermekei és rokonai előtt elmondotta, hatvan évvel ezelőtt Ógradiste közelében megszületett egy menekülő cigánykaraván vajdája, aki aranypénzeket és ékszereket kínált neki eladásra. Hamarosan megegyeztek. Bogár János a kincseket egy dűledező knyhóban aeta el. Azonban azóta se mert annak tájára menni, mert félt, hogy a kines miatt kellemetlensége lesz.

FERENCZYÉK KÉPKIÁLLITÁSA A WEISZ PALOTÁBAN MŰVESZI SZENZÁCIÓ.

* **Zzuzsi-étterem** mai étlapja a következő: husleves, töltött káposzta, karfiolos liba és tészta. Hétfőn az étlap ez: paradicsomleves, burgonyafőzelék felsárszelettel, citromos szelet és palacsinta. Egy menü ára 50 lei, házunkivül is kapható Naponta frissen csapolt sör. Vasárnap egész nap nyitva Tisztviselőbéd 32 lei.

Bakcsi Ferenc Begbalsor 26. sz. alatti lakos elvesztette piros igazolványát. A megtaláló adja le a rendőrségen.

A Temesvári Első Takarékpénztár

Alapított 1845.

Központ: Belváros, Str. Avram Iancu (Takarékpénztár-u.) 4. sz. Józsefvárosi fiók: Bul. Berihelot (Kossuth L.-u.) 25. Gyárv. fiók: Str. Dacilor (Fő-u.) 20

Saját tőke: 38 millió Lei.
Takarékbatétek 280 millió Lei.

leikölcsönöket

folyósít házakra és földekre bekebelezve

legolcsóbb kamattétel

mellett. (1648)

Színház

Három vasárnapi előadás. Három előadást tart ma a temesvári színház. Délután háromkor ménsékelt helyárok mellett Borcsa Amerikában című nagyszerű darabot hozza színre. Este kilenckor ugyancsak a Borcsa Amerikában lesz műsor. Délután hat órai előadás keretében mutatja be a prózai társulat a legújabb irodalom egyik sikerült alkotását, az Ügyvéd és férje című mulattató vígjátékot. A cselekmény akörül forog, vajjon egy ügyvédasszony lehet-e jó felesége férjének. A kitünő vígjáték főszerepeit Fekete Irén, Pally Manyi, Károly Klári, Mészáros, Jávör, Győző és Kövör alakítják.

A Böregér nagy sikere. A nagy érdeklődésre való tekintettel az igazgatóság a temesvári közönség közöhangjának tesz eleget és a Böregér vígjátékot hétfőn este újból műsorra tűzte. A hétfői előadáson is Horváth Mici, Lengyel Irén, Galetta Ferenc, Szentgyörgyi Mária, Deésy és Győző játszó a főszerepeket.

Temesvári lesz a krajovai színház művészeti igazgatója. B o t o i u I s t v á n a krajovai Nemzeti Színház igazgatója társulatával jövő év január hó közepén Temesvárra jön, ahol az új színházban három hónapos szertont tart. A krajovai színház temesvári vendégszereplése idejére egy a szépművészeti minisztertől, mint Temesvár városától összesen két és fél millió lei szubvenciót kap. Értesülésünk szerint a krajovai színház igazgatója tárgyalásokat folytat H a n e s Brutus festőművész, volt művészeti vezérfelügyelővel, akit művészeti igazgatónak akar megnevezni. Örülünk Hanes Brutus sikerének. Benne a színház elsőrendű művészi vezetőt nyer, akinek nagy előnye az is, hogy temesvári származású és így ismeri a bántási viszonyokat is.

Dohnányi e hó 22-én tartja meg a Zenebarátok Társaságának rendezésében jubiláris hangversenyét, melynek műsorán Bach, Beethoven, Chopin, Brahms, Liszt, Dohnányi, Schubert szerepelnek. Jegyek Bánátnál.

Heti műsor:
Vasárnap délután háromkor: Borcsa Amerikában.
Vasárnap délután hatkor: Ügyvéd és férje. (Bemutató.)
Vasárnap este kilenckor: Borcsa Amerikában.
Hétfőn este félkilenckor: Böregér.

Sport

Vasárnapi bajnoki mérkőzések. Ma délután tartandó bajnoki mérkőzések döntő jelleggel bírnak. A Banatul pályán kerül eldöntésre a Politechnica—Kinizsi mérkőzés. A Banatul pályán kellene végbemenni a TAC—Banatul mérkőzésnek, de valószínű, hogy a TAC nem áll ki, mert a Pátria-pálya fel van függesztve. Ez a bajnoki mérkőzés előreláthatólag elmarad. Heves küzdelmet ígér a TMTE és a resicai UDR mérkőzése, amely a TMTE-pályán kerül eldöntésre. A Kadima-pályán találkoznak a Kadima és Rapid. Ettől a mérkőzéstől függ, hogy melyik csapat kerül a bajnoki lista utolsó helyére. A második osztályba bajnokságban Kissoda—Tricolor, RMS—Fortuna és Unió—Amatőr mérkőzések kerülnek eldöntésre.

Ha szép akar lenni,
használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Séta őszi éjszakában élőhalottak között

A lebuajok lírodalmában a hajléktalanság, az iszákosság, a nyomor kétségbeesett alakjai adnak egymásnak találkát és egy ültő helyükben literszámra isszák a biztos halálhozó büzös pálinkát

A deliriumos halál hűsége famulusa mérget osztogat

Budapest, november 12

Gyönyörű éjszakába ballagunk. Csillagok ragyognak az égen, de a házakban máresak imitt-amott pislákol az élet. A koreszmákban és a füstös kis lebuajokban virraszt az alkohol. A Ferencváros egy snapszbutikjában vagyunk. Sárga pult, rajta üres üvegek hevernek szana-széjjel. Fönn piros, sárga, fehér üvegek ötös rendekben sorakoznak és a gyöngye villanyfényben tompán csillog a bódító folyékony halál. A pulton szamovár gőzölög, teát forral a halál sekrestyése, a butikos, a piszkos asztaloknál gondbasülyedt embereknek.

A hajléktalanság, az iszákosság, a nyomor ideesődült alakjai idogálnak. Arcukon a halál hieroglifái, a mélyenszántott barázdák egy elhibázott életről beszélnek.

A füstöt szinte vágni lehet. Büzlük a pálinkaszag s a nagy füstben alig látni, amint egy-egy reszkető kéz a szájjához emeli a poharat és belehabzsol. Szenvedésük gyásza, az éhezõ család nyomorusága van ezekben a kis poharakban. Ezek az emberek már érzéketlenek. A letargiának a nyugalmával bárgyún bámulnak a semmibe és isznak. Lerongyolt napszámos emberek, kik egész napi keresetüket isszák itt el. Penészszagú rongyos ruhájukból elővillan csupasz bőrük. Hajuk csapzottan lóg arcukba, bajuszuk hosszan billeg a pohár fölött. Bakkansaikból bütykös, piszkos lábujjaik kandikálnak elő.

Vannak olyanok, kik egy ültő helyükben két-három liter bort is megisznak — mondja a butikos. Üzletemben a pálinka a főital.

Reggel öt órakor nyitok, már várnak a kundsáftok. A legtöbbje bevág nyolctíz deci pálinkát. Meg se kottyán az neki, pedig nem keverem ám, tisztán adom nekik. A rumom ötvenszázalékos.

Megyünk tovább. Új butik. A homályos háttérben zongora, egy ócska frakkos, kopasz bácsi nyaggatja. Hogy vót! — ujrának álmosan. Szemszögletükből mérgesen néznek ránk. Az új jövevényekkel mindig bizalmatlanok — sugja a butikos. A rázzától félnék kérem. De ugy-e, az urak nem a rendőrség emberei? Dehogyan is, — nyugtatom meg. Ezzel már el is tűnik az asztalok körül és informálja a kundsáftokat. Azok már nem is törődnek velünk. Énekelnek.

Az egyik ripacs esavargó borizú érdes tenőre ágaskodik ki a többi közül.

Valaha vidéki színész volt a szerencsétlen s állítólag tehetséges is.

Varrógép

a világ legjobb gyártmányai, salon- és egyszerű kiállításban villany- és lábhajításra kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Katzkynál, Mercy-u. 10.

Sok főszerepet játszott. Szerelmes volt egy grófnőbe s meilbelőtte magát. Azóta iszik.

Elmosolyogjuk magunkat. Észreveszi a butikos és sietve korrigálja szavait. — Ő mondja kérem; én nem tudom. Most is a régi kalandjait meséli, hallgassák meg az urak. Nagyon szépek és nagyon érdekesek. Mikor sokat iszik, mindig a régi emlékeiről beszél. Minden napra kijut egy. Sokszor én is könnyezek rajtuk. Összegyűjtöm neki a pálinka maradékokat. Mert tetszik tudni, nincs mindig pénze. Aki böhém volt, böhém is marad.

Most egy asszony jön a butikba. Igazi furia. Keresi az urát az asztalok körül. Elég jól tájékozódik, mert hamar rátalál.

Parázs veszekedés pofonokkal. Huzza-taszítja az emberét kifelé. A nagy darab ember engedni magát, érzék nélkül szusszan, majd belerogy az ajtóhoz legközelebb álló székbe.

Az asszony kifárad és mellé ül. Az ember hátraeserít a vendéglőshöz: kétszer feldecit! A rum az asztalra kerül. Álmosan odakocintja poharát az asszonyéhoz és isznak. Az ember szájáról lecsurog a rum, végig a ruháján. Aztán újra hozat és isznak. A második pohárnál már megbékült az asszony és földudorász az urához. Már ölelgetik is egymást. A vékonydonágú asszonyka, aki olyan, mint a kö-

télen logó kabát, kibe a lélek csak hálni jár, öleli az otromba erős, bölényalakú urát. Egy-egy élő holttest mindenik. Arcukon a halál abécéje, a társadalom erkölcsi hullái. Otthon a gyermekek nyavajognak, itt meg pohár, pohár után, jön a rum. Itt vész el a becsület, az erő!

Ez a butik egy részeg azilium! Nappal robotolnak, éjjel isznak, míg nem esőndül a lélekharang fölöttük. A pálinka ezerkaru polipkarja szórítja őket és nincs menekvés. Megrögött ivók, kik már lélekzení sem tudnának pálinka nélkül.

A lélekzsongel hajótöröttjei korayikálnak össze-vissza, ahogy jön. Érzélgős szerelmes nótákat, a szesz skáláján. Uram ments meg a gonosztól. Így megy ez végig az utcán. Minden második házban van koresma, sőtés, vagy butik. A helyzet ugyanaz, csak a színben van változás. Siralomház mindenik, hol a pálinka élőhalottjai tengetik sivar életüket. És minden nappal szaporodik a számuk! Új áldozatok kóstolnak belé hülyén és önkéntelenül besorozódnak a halál hadseregébe, a pálinka-asszony katonáinak. Nincs erőnk tovább menni! Még utánunk szűkül a esőndes utcában a veszekedett üvöltés. A butik siralomház halottjai kurjongatnak az éjszakába.

Székely Molnár Imre.

Temesvár sohasem volt sovíniszta

Tallózás husz év előtti statisztikai adatok között

Temesvár, nov. 13.

A statisztika nemcsak tudomány, hanem adataival sok kötetnyi korrajzot, történetírást is képes pótolni. A statisztika, mint valami tükör, híven tárja elénk egy-egy ország, város kulturális, szociális, nemzetiségi, politikai és mindennemű számbavehető állapotait. Abból az alkalomból jutott eszembe mindez, hogy lapozom Temesvár statisztikáját 1898-ról. A statisztikát, mely

magyar és német szöveggel jelent meg és cáfolója annak, hogy a város vezetősége sovíniszta magyar politikát folytatott volna.

Ge ml József akkori főjegyző, későbbi polgármester állította össze. Ez a statisztika elénk tárja Temesvárnak husz év előtti közállapotait. A százkilencven oldalnyi vaskos könyvből csak innen-onnan akarok néhány adatot kiemelni. Lássuk, milyen volt Temesvár husz év előtt.

Husz év előtt Temesvárott 164 utca és 24 tér volt, melyeknek száma azóta lényegesen emelkedett. Leghosszabb utcája a városnak akkor is a Hunyadi-utca volt és most is az 2160 méterrel, utána következik a Bem-utca 1500, a Begajobbsor 1470, a Tirol-utca 1300 méterrel.

1898-ban Temesvárott az épületek száma 3369 volt, ebből lakóház volt 3126. A lakóházak közül 2841 földszintes volt, 220 egy emeletes, 117

kétemeletes, 9 háromemeletes és 2 négyemeletes. Lakásban azonban épenséggel nem volt hiány, mert a kimutatás szerint 179 utcai, 274 udvari és 23 pincelakás volt üres. A háziurak jövedelme azonban így is 1.425.889 forint volt. Érdekes volna kiszámítani, hogy ma mennyit tesz ki Temesvárott a háziurak összjövedelme.

A város lakosságának száma 39.884 volt és pedig volt a Belvárosnak 5.840, a Gyárvárosnak 17.369, a Józsefvárosnak 10.610 és az Erzsébetvárosnak 66.065 lakosa volt. A lakosság megoszlása nem szerint 18.237 férfi és 21.657 nő. Nemzetiség szerint a lakosság így oszlott meg: 10.657 magyar, 23.301 német, 3.613 román, 1.594 szerb és más nemzetiségű 1.719. Vallás szerint a lakoságnak majdnem kétharmada római katolikus volt. A hat éven felüli városi lakosok közül 9.604 analfabéa volt. Népmozgalmi tekintetben abban az évben Temesvárott volt 1286 születés, ebből 285 törvénytelen, halálozás pedig 1257.

1898-ban Temesvárott a kenyérkereső nők száma 363 volt és ezek közül 35 tanügyi pályán működött.

Külön cikkben akarok foglalkozni Temesvárnak husz év előtti közegészségügyi, közgazdasági, tanügyi és kulturális állapotainak statisztikájával.

Félegyházi.

Zsarnok

Irtá: Sándor Imre

A fiatal özvegy esüggedt mozdulatot tett a kezével. Az arca gyötrődő vonásokba húzódott. A férfi leeresztett fejével, mozdulatlanul ült vele szemben.

— Hát értse meg, kedves barátom, olyan nehéz ezt megérteni? Nem akarom tovább. Nem bírom tovább. Én tisztelem, kedvelem magát, mint embert, mint barátot, de tovább semmi.

A férfi felemelte szemét az asszonyra. A feje úgy maradt, esüggve.

— Most mondja ezt, Ágnes. Két évi ismeretség, két évi barátság után.

— De édes barátom, hiszen nem először mondom. Fél éve hajtogatom folyton ugyanazt. Azóta, hogy legelőször kérte meg a kezemet. Akkor mondtam meg, hogy nem tudok szerelmet érezni maga iránt. Hát mit tegyek! Nem parancsolhatok az érzéseimnek.

A férfi bátorlatlanul mondta:

— Hiszen én csak arra kértem, hogy a feleségem legyen.

Az asszony föluggott a helyéről.

— Csak arra! Hát jegyezze meg végre, kedves barátom, hogy nálam ez a kettő egyet jelent. Szerelem és házasság! És ha folyton csak erről beszél, folyton csak a házasságról, hát én azt nem bírom tovább! Értse meg, nem bírom tovább! Kénytelen vagyok arra kérni magát, hogy...

— Ágnes!

— Hát igaz is. Ha továbbra is jó barátom akar maradni, azt én nagyon szívesen veszem. De akkor arra kell kérnem, hogy ne jöjjön mindennap... hát gondolja meg, az emberek miatt... és ne beszéljen mindig szerelemről... azaz házasságról.

— Elfelejté, Ágnes?...

— Nem felejték el semmit. Tudom jól, mivel tartozom magának, mint barátnak. Maga volt mellettem a szomorú gyász első idejében, maga vigyázott rám, maga intézte el minden ügyes-bajos dolgomat, el sem tudom képzelni, hogy mit csináltam volna maga nélkül. És mégis... értse meg... itt más érzésekről van szó, miről halál és barátság. És nem akarom, hogy szó legyen róla.

— Ágnes! Hát tehetek róla, hogy szeretem magát?

Az asszony kétségbeesett mozdulatot tett.

— Nem bírom tovább!

Összeszedte magát, nyugalmat erőltetett, visszaült a székbe, szemben a férfival.

— Kedves barátom. Legyünk tisztában egymással. Hajlandó-e tovább is ugy közeledni hozzám, mint jóismerőséhez, mint olyan asszonyhoz, akinek szüksége van a maga barátságára, a tanácsaira. Hajlandó-e ily módon eljönni hozzám hetenkint egyszer, legfeljebb kétszer?

A férfi kissé föluggott emelte komor nagy fejét. Súlyosat lélekzett.

— Tudja jól, Ágnes, hogy szeretem magát és ezt ezentul sem tudom letagadni. Hiába is tagadnám. Nem tudok megígérni olyasmit, amit nem tudok megtartani. Maga biztosan érezte az első perctől fogva, hogy szeretem magát, mégis türtte, hogy eljőjnek magá-

Világszenzáció

a „HIS MASTERS VOICE“

grammophon legújabb modelljei. Okvetlen hallgassa meg vételekényszer nélkül

KATZKY-nál

Str. Mercy 10. Lemezok a világ leghíresebb művészeitől.

Modern táncok.

375

leért kaphat minden nagyságban valódi Wimpasing női Állandó nagy raktár gyermek-, férfi-, női- sár- és hócipőkben.

Hócipőt

Józsefvárosi Szőnyeg és Linoleum áruház
IULIU POPPER, Bulev. Bertheloth 5 * (Kobelt-ház) * TELEFON 18-75

— De képzelődik, kedves barátom. Nekem sejtelmem sem volt...
 — Sőt az volt a biztos érzésem, hogy maga tölem akarta hallani már régen, hogy maga provokálta...
 — Én!
 — Ha öntudatlanul is, az első szerelmi vallomásonkat
 Az asszony fölkel, nagy elhatározással.
 — Kedves barátom, ha maga így gondolkozik felőlem... Tehát még egyszer megkérdem: hajlandó-e visszatérni a barátságához, ami kezdetben volt közöttünk...
 — Lehetetlent kíván, Ágnes...
 — Akkor... — az asszony ég felé emelte kezét — igazán nincs más hátra, maga be fogja látni, hogy fáj nekem és csak végső esetben vagyok kénytelen ezt tenni... arra kell kérnem önt, hogy szüntesse be a további látogatásait és kerülje lehetőleg a találkozást is velem... Megérti, ugyebár, hogy...
 Az asszony kínosan mosolygott. A férfi felállt.
 — Megérttem, Ágnes.

Két hét telt el. A férfi nem jelentkezett. Az asszony irt neki, hogy látogassa meg, fontos ügyben akar tőle tanácsot kérni.

A férfi eljött. Megbeszéltek a jelentéktelen kis ügyet és a férfi most már állhatatosan hallgatott.

— Más mondanivalója nincsen? — kérdezte az asszony ideges mosollyal.
 — Az egyéb mondanivalómra maga nem kíváncsi, Ágnes.

— Ugy látom, nagyon könnyen viseli el a — szakítást.
 — Szakitást?!

— Pardon, nem helyes a szó, hiszen közöttünk nem volt semmi. Semmi olyan, amit ne lehetne könnyen elfelejteni. Legalább is maga, úgy látszik, nagyon könnyen felejt.

— Ágnes!
 — Hát igazis. Ez nem lehet komoly szerelem, ha ilyen könnyen bírja.

— Most is komoly, Ágnes.
 — Már megint kezd.

— Maga kezdte, Ágnes.
 — Én?! Már megint énrám tolja, Hiba, mi nők vagyunk mindennek az oka. Istenem, mit csináljunk. Két hétig életjelt sem adott magáról...

— Maga megtiltotta, Ágnes.
 — Biztosan gondoskodott már pótlásról. Valami helyes kis nő, aki nem olyan akaratos... nem olyan nagy igényű, mint én.

— Ágnes, hogy mondhat ilyet.
 — Aki szerelem nélkül is hajlandó...
 — Ágnes!

— Tudom jól! Maguk férfiak! Könnyen felejtetek. Felém se nézett két hétig.

— De hát megtiltotta, Ágnes!
 — Megtiltottam. Egy izgatott percben. Azért megnézhetne volna, hogy mit csinállok. Hogy élek-e még! Ó, én elhagyott, magányos asszony.

A férfi megint csak lehajtott a fejét. Nem tudott válaszolni. Az asszony folytatta.

— Mondtam, hogy hetenként egyszer, vagy kétszer...
 — De azt kívánta, hogy ne legyek szerelmes magába...
 — Dehogyan kívántam. Csak azt kívántam, hogy ne beszéljen róla.
 — Nem ezt mondta, Ágnes.
 — De azt gondoltam.
 — Rendben van. Nem beszélek többet szerelemről.
 Hallgattak. Megint az asszony:
 — Könnyen megígéri, mert már nem szeret.

— Már nem szeretem.

Az asszony keserűen nevetett.

— A híres férfiszerelem.

— Dehát, édes Ágnes, maga megtiltotta, hogy szerelemről beszéljek, maga rámkényszerítette a hazugságot és maga beszélt folyton szerelemről és magának fáj, ha hazudok.

Az asszony összeharapta a száját.

— Jól van. Lehet, hogy magának is van egy kis igaza. De hát értse meg, én nem tudok így egyszerre... Mondja! Hajlandó tehát hetenként egyszer-kétszer eljönni hozzám.

— Igen, Ágnes.

— Szóval elég magának. Talán sok is.

— Dehát maga kívánja! Inkább megalkuszom, csakhogy láthassam.

— Ha én férfi volnék, sohasem alkud-

nék meg. Keresztülvinném az akaratomat.

— Ágnes! Hiszen én nagyon akarom!

— Mit?

— Magát. Maga mellett akarok lenni minden nap... mindig.

— Hogyan akarja ezt?

— Legyen a feleségem, Ágnes.

— Már megint erről beszél?

— Nem akar, Ágnes?

— Nem.

A férfi fölállt, erős elhatározással.

— Soha többé nem jövök el magához, Ágnes.

Az asszony őszintén megijedt.

— Már megint! Megint el akar hagyni?

— Mit tegyek, Ágnes?

— Hát igazán nem lehet másképp? Csak házasság?

— Hogy lehetne másképp, Ágnes?

— Jaj Istenem, hát mit tegyek?

— Legyen a feleségem, Ágnes.

— Jaj Istenem.

— Igen, Ágnes?

— Jaj Istenem, hát mit tegyek? Maga zsarnok férfi! Hát igazán meg kell lenni a maga akaratának?

A férfi hevesen megcsókolta az asszony kezét.

— És a maga kívánságának, Ágnes.

Gyermekujtság

Szerkeszti KÓRÓ PÁL bácsi

A gazdag és a szegény asszony

Nem is olyan régen, de valósággal, élt egy városban egy szegény asszony és egy gazdag asszony. A gazdag mindig szép ruhákban járt, a szegénynek meg nem volt egyéb kabátja, mint egy foltos, rongyos holmi, amit csak azért neveztek kabátnak, mert két ujja volt, amelyen keresztül be lehetett bujni, meg aztán kabátszövetből varrta össze valamikor régen a szabó.

Egyszer, hogy, hogy nem, de mégis egy történet, megszánta a szegény rongyos asszonyt egy gazdagabb, kinek két kabátja volt és az egyiket odaadta neki.

Meglátta ám az új kabátot a gazdag, aki még azonfelül irigy is volt, elment a bíróhoz és így szólt:

— Biró ur! A szomszédomban lakik egy asszony, aki kabátot lopott!

A biró elszalasztott egy hajdut a rongyos szegényért.

— Igaz-e, hogy loptad ezt a kabátot, ami most rajtad van? — kérdezte a szegénytől.

— Nem loptam én, úgy kaptam! — mentegetődzött a szegény.

A birónak aztán bebizonyította, hogy csakugyan kapta az új kabátját.

— Már most mire itéljelek, te rágalmozó? — kiáltott a biró haraggal a megszégyenült gazdagra.

— Ha igazságos akarsz lenni, — szólt a szegény — add oda neki az én rongyos kabátomat és kényszerítsd, hogy két napig viselje.

A biró beleegyezett az ítéletbe, elvettette a gazdag asszonytól két napra minden vagyonát, csak annyit hagyott neki, amennyiből megélhetett. Ruháit is elvettette és odaadta a szegény rongyait.

A gazdag asszony megkezdte hát büntetését a rongyos kabátban. Elment a boltba bevásárolni. Sok ember

állt az üzletben, mingenki várta, hogy kiszolgálják. A segédek sűrögtek-forgogtak. De mintha nem is emberek lettek volna, akiket kiszolgáltak, hanem kabátok. A jó kabátoknak másképpen köszöntek, meg is hajoltak és siettek kiszolgálni őket. A rongyos kabátot is észrevették, de haraggal nézték és meg sem hallották, mikor kérte, hogy szolgálják ki. Már sok később jött szép és drága kabátot szolgáltak ki, a rongyos kabát még mindig ott állt és követelődzött. Végre meguták sok beszédét, eléje lökték az árut. A rongyos kabátba öltözött gazdag asszony megnézte, hogy mit adtak neki, hát látta, hogy csupa rossz és szemetes holmi volt, amit, míg jó kabátban volt, nem mertek eléje adni.

Most is visszaadta az árut és bosszusan mondta:

— Ez nem kell!

A segéd pedig így felelt neki:

— Ha nem tetszik, hagyja itt! No, nézze meg az ember, talán jobbhoz vagy szokva, te rongyos?

Kimerülten hagyta ott a boltot és elment a piacra. De ott is azt vette észre, hogy az árusok nem látják az embereket, hanem mintha csupa kabát járka volna előttük. Itt is úgy járt, mint a boltban. Mindenki csak a rongyos kabátját látta meg.

Dél felé már úgy elkésérítette a rongyos kabát miatt elszennvedett sok igazságtalanság, hogy nem is ment haza ebédelni, hanem benyitott egy uri vendéglőbe.

Leült egy asztalhoz.

A pincérek meghökkenve néztek a rongyos kabátára.

Mig ők magukban azon tanakodtak, hogy hogyan távolítsák el a rongyos kabátot, a kabát hordozója nézte azokat, akik az ajtón bejöttek és leültek

az asztalokhoz.

— Ni, — gondolta, — ott jön abban a prémes kabátban egy tolvaj, ott egy uszorás, ott meg egy csaló. De a pincérek, mintha nem is látták volna az embereket, úgy hajlongtak és köszöntek, mintha csupa kabát ült volna az asztaloknál.

Egyszer csak hangosan azt mondja az egyik jó kabát a pincérnek:

— Micsoda dolog ez? Mióta engednek ide ilyen rongyos kabátokat?

A pincér, csakhogy minél előbb künn lássa a rossz kabátot, eléje tét valamit maradékot.

— Ezt én nem eszem meg! — szól a fölháborodottan a rongyos kabát.

— Ha nem tetszik, ne egye meg, — szól a gőgösen a pincér.

Elkeseredetten indult kifelé a rongyos kabát viselésére ítélt asszony. A pincér utána szólt:

— Talán jobbhoz vagy szokva, rongyos?!

A két nap úgy telt el, mintha két év lett volna. A színházból kinézték, kétszer elfogták, mert rongyos kabátja miatt lopással gyanúsították. Fáradtan vánszorgott a második nap délutánján a templomba. Leült egy padba, ahol mások is ültek, de ekkor oda-jött a templomszolga és így szólt:

— Koldusoknak az ajtóban a helyük!

Most már aztán sirva szaladt a gazdag asszony a bíróhoz:

— Vedd le rólam ezt az átkot, mert nehezebb teher a rongyos kabát a betegségnél!

— Látod, — mondta a biró — máskor örvendj, ha azt látod, hogy valaki jobbal cserélheti ki rongyait.

A gazdag asszony soha sem felejtette el a rongyos kabátot és ezentul aznképpen cselekedett. Soha többé nem volt irigy.

Az elegáns hölgy

csak

MAILOTT-féle gummifüzöt

visel az egyéni melltaróval a legújabb modellek

ANGELI

különlegességi füzőműtermében.

Temesvár-Belváros, Jenőherceg-utca 7 sz.

Az emberi eszme legcsodálatosabb találmánya a

PITTROFIN

gummitalpalás, amelynek világszabadalmát

HERBERT LAJOS

szerezte meg nagy áldozatok árán azon célból, hogy Timișoara (Temesvár) és vidéke közönségének egészségét és kényelmét megvédje, illetve elősegítse. Amióta Clujon, Oradeán, Sibiuban és Marosvásárhelyen a

PITTROFIN

talpalo műhelyeinket megnyitottuk, mindenki elismeri az előnyeit, mert a

PITTROFIN

gummitalpalás cipő könnyű, ruganyos, zajtalan, a talp védi a lábat nedvességtől, fagytól és ami a fő, a tyukszemképződéstől is. Kétszeresen tartásabb a bőrtalpnál és így jóval ocsóbb is. :- :-

PITTROFIN

gummitalpalás ragasztva jön a cipőre, de soha le nem válik, szintén kiváltsága a talpalmának. Hő- és sárcipők, férfi- és gyermekcipők szakkerü javítása, talpálása, valamint a fonnott cipők, szandálok csak fent nevezett cipészüzemben egyetlen helyen

Bulevardul Carol (Hunyadi-ut) 6.

„Raleigh”
 az aranyérmes angol motorkerékpár 1928. Model felül-mul minden más gyártmányt.
 Kedvező fi. etési feltételek mellett kaphatók
Katzkynál
 Timișoara, Str. Mercy 10.

KUHN ANDOR
 MŰSZERÉSZ
 Temesvár III, Hunyadi-u. Ref. egyháziépület. Elvállal irógép, varrógép, kerékpár, gramofon, vetítógépek és motorkerékpár javításokat szolid árak és jóáll. mellett
 Speciális esztergamunkák

ADLER HERMANN BÖRGYÁR
 KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
 Gyárt: Artaria-védjegyű Chromos barna és fekete chevretteket és Chromos-bélésbőröket.
 Készít: elsőrendű férfi- és női bőrkabátokat saját gyártmányu bőreiből a legfinomabb kivitelben

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Intelligens közokoru özvegyasszony férjhez menne jól szituált uriemberhez. Levelet kérék „Közös szimpátia” jellegre a kiadó-hivatalba. (2518)

Alkalmazás

Mani-ürözőző felvétetik. Baile Centrala, fürdőmester. (1651)

Allást keres

Fiatallal fatisztviselő úgy a szakmában, mint irodai teendőkből teljes jártassággal bír, hosszú bizonyítvánnyal rendelkezik, állást keres. Cím a kiadóban. (1645)

Lakás

Szép utcai szoba konyha stb. azonnalra vagy későbbre kiadó. Mehala, Varsor 15.

2 szobás lakás kerestetik a József- vagy Erzsébetvárosban, lehetőleg közel a Belvároshoz. Berényi, Helicon-nyomda. (1166)

Különb-járatu butorozott szobát lehetőleg élelmezéssel keres Józsefvárosban 15, vagy 1.-ére tisztviselő. Szíves értesítést „Csakis villamos közelében” jellegre a kiadóhivatalba kérék. (2517)

Egyszobás lakás december 1-re kiadó. Bövebbet III, Mühle Vilmos-u. 24/a. (144)

Gyárvaros kivételével bármely városrészben külön-járatu csinosan butorozott szoba kerestetik. „Magános” jellegre kérék ajánlatot.

Adás-vétel

Ujjkisdán egy jólmenő üzlethelyiség lakással együtt azonnalra kiadó, esetleg a ház eladó. Kernweisz, X. és VI. utca sarkán.

2 hálószoba cseresznyefából, művirág kőrisbetéttel, teljesen új, olcsón eladó. Mihalovszky és Wirth, Gyár., Potyka-u. 1. (1658)

Jókarban lévő Ford-személyautó eladó. Józsefváros Str. I. Vacarescu 5. (1659)

Különféle

Elsőrendű hazikoszt kapható a Lissy-buffében. Belváros, Jenőherceg-utca. (1661)

Nyílttér.

(Ezen rovatban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Nyilatkozat. A Lunapark társaság ezennel köztudomásra hozza, hogy Rózsa Dezső ur a társaságból barátságos uton kivált és megszűnt annak tagja és ügyvezetője lenni.

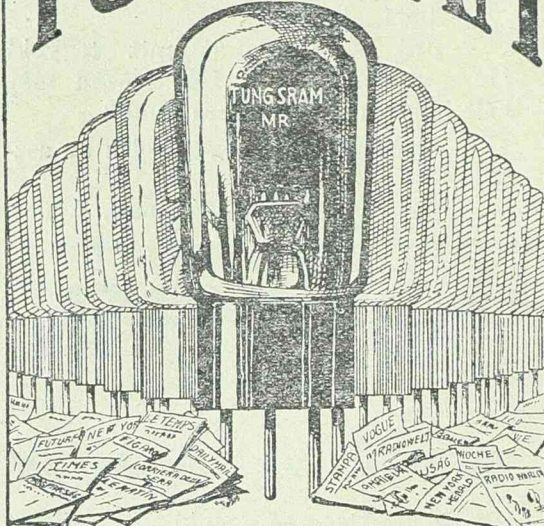
Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petőfi csárda mögött

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688)

Ugyanott téglák is kaphatók.

TUNGSRAM

RÁDIÓCSŐ UTÓLÉRHETETLEN

Értesítés. Miután az üzemet ismét egyedüli tulajdonosa vagyok, összes butorkészítményeimet elsőrendű minőségben és legszebb kivitelben mélyen leszállított áron szállíthatom. Megtekintés vételkényszer nélkül. Tisztelettel

Schusztar Ferenc

Gyár és butorraktár: Erzsébetváros, Korona-utca 14. A 3-as villamos végállomása

Kárpitosmunkák 5 évi jótállással. Ottománok már 2300 leitől kaphatók. Javítások gyorsan eszközöltetnek házon kívül is.

HANZLIK kárpitos
Erzsébetv., Dó sa-u 4. (Csáky-u. sarok)

Meghívó.

A temesvári vakok zenekara f. évi november 19-én a Michels- (volt Novotni) féle vendéglőben rendezendő

Erzsébet-bájlára

ezuon hívjuk meg a nagyerdemű közönséget.

Belépődíj személyenként 30 lei adóval együtt.

Kezdeteste 8 órakor és tart reggel 3 ig.

Kérjük a nagyerdemű közönség szives pártfogását.

A rendezőség.

Munkásleányok

azonnal felvételnek

Helios

művirágüzletben

Belváros, Jenőherceg-u. 12

Aki olcsón és jól

akar szép butort vásárolni, csakis

SIEBOLD butorgyárába menjen.

Timișoara II, Távirada u 19. Tel.: 6-99

Hirdetmény.

Alulírott dr. Steiner Béla ügyvéd, mint vb. Ferdinand Mager timișoarai cég csődtömeggondnok, a csődválasztmány határozata alapján ezennel közlre teszem, hogy a csődtömeghez tartozó és a csődleltár 1-233. tételi alatt felvett és összesen 190.415 leire becsült textil áruk zárt ajánlati tárgyalson az alábbi feltételek mellett el fognak adatni.

A zárt irasbeli ajánlatok legkésőbb 1927. évi november hó 21. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be Dr. Várnay Elemér ügyvéd, csődválasztmányi elnök kezéhez. (Timișoara, Cetate, Str. Cor. Bredeceanu Nr. 2.), amikor is a becsérték 10%-a, vagyis 19.000.— lei készpénzben óvadékként leteendő.

120.000.— leinél alacsonyabb ajánlatok nem fognak tekintetbe venni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett ugyanaznap délután 5 órakor határoz.

A csődválasztmány nincsen kötve egyetlen egy ajánlatához sem, azok között szabadon választhat, elfogadhatja, vagy teljes egészében elutasíthatja, az ajánlattevők azonban a csődválasztmány határozataig kötve vannak.

A felajánlott összegben felül vevőt terheli a vétellel kapcsolatos mindenemű illeték.

Vevő köteles a vételárat készpénzben nyomban megfizetni és a megvett ingókat az árverés napjától számított 8 nap alatt elszállítani. Az árverés napjától kezdve a megvett ingók vevő veszélyére és kárára vannak elraktározva.

A csődválasztmány nem szavatol az áruknak sem mennyiségéért, sem minőségéért, sem pedig a csődleltár egyes tételéért.

A csődleltár a hivatalos órák alatt a csődtömeggondnok irodájában, (Cetate, Pal. Löffler A, II. em.) az áruk pedig a tömeggondnok közbejötté mellett naponként d. u. 4-6 óra között Frații Lux szállítók, IV, Strada Gen. Foch 31/a alatti telephelyen tekinthetők meg.

Timișoara, 1927 november 12.-én.
Dr. Steiner Béla, csődtömeggondnok.

Üzletmegnyitás!

Új fióküzetünk

Belváros, Mercy-utca 6. szám alatt

november 12-én, szombaton délután 4 órakor

nyílik meg.

Olcsó áron

a legjobb minőségben

a legszebb és legszolidabb kivitelben

ajánljuk áruinkat tisztelt vevőinknek.

Turul-cipőgyár r.-t.